

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על-ידי
צעירי אגודת חב"ד – המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

הקפות עם בית חב"ד

בתי חב"ד ברחבי הארץ מסיימים את הפעילות הענפה של חודש החגים באירועים גדולים של הקפות שניות, שנערכות בכל רחבי הארץ, בתיאום עם הרשויות המקומיות. זו הזדמנות מיוחדת במינה להתחבר אל המוני בית ישראל, מכל החוגים והגוונים, ולשמוח בשמחת התורה. פרטים בבית חב"ד.

הקפות בכפר חב"ד

כמיטב המסורת, ועד כפר חב"ד מזמין את המוני בית ישראל להקפות השניות המפורסמות, שנערכות בבית הכנסת 'בית מנחם' בכפר. אלפי יהודים, מכל גוני הקשת, נוהגים לבוא להקפות המיוחדות האלה, ולשמוח שמחה טהורה וסוחפת, עם חסידי חב"ד. את שמחת ההקפות יובילו הזמר נמואל הרוש ותזמורתו של גרשון פרישטט. ההקפות יתחילו בשעה 8:30 בערב.

הלב והמעין

רביעיית הלב והמעין, שזכתה בתואר הלהקה היהודית הטובה בעולם, בתחרות למוזיקה יהודית באמסטרדם, משיקה אלבום חדש: יוצאין בשיר. בלהקה חברים המעבד ואמן הקונטרבס נאור כרמי, נגן הקלרנית חיליק פרנק, הכנר אורן צור והאקורדיוניסט אריאל אלאיב. באלבום, המכנס אחד עשר מניגוני חב"ד, מתארחים גם מקהלת חסידי חב"ד והזמר יונתן רזאל. טל' 704120-7001.

זמני השבוע

ניווט	דטויט	מיאמי	לוס אנג'לס
6:13	6:48	6:45	6:13
7:10	7:46	7:35	7:07

כניסת השבת 6:13
צאת השבת 7:10

שמחים בהקפות עם בית חב"ד
מוקד חב"ד *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

עם ישראל ביופיו ובתפארתו

בחודש החגים מתעוררת בלב המוני בית ישראל נקודה יהודית פנימית ובליל לדעת למה הם מוצאים את עצמם בדרך אל בית הכנסת

שמחת בית השואבה במקדש (באדיבות מלכות וקסברגר)

ועל כולם - שמחת תורה. המחזה של המוני יהודים, מכל חלקי העם בישראל, שממלאים את בתי הכנסת ולאחר מכן את כיכרות הערים שבהן נערכות ההקפות השניות - הוא מחזה מפעים ומרגש. אבות מרכיבים את ילדיהם על כתפיהם. צעירים רוקדים בלי הפוגות, עד שהם נשטפים זיעה של מצווה. השמחה היהודית הטהורה חודרת ללב כול ומפילה את כל המחיצות.

יהודים כל השנה

האתגר הגדול של דורנו הוא לפתוח נתיב קבוע לאותה נקודה יהודית עמוקה. ללבות בעדינות וברגישות את הגחלת הפנימית הזאת, ולהפוך את הזיקה היהודית לכוח מניע בחיי היום-יום. חודש החגים צריך לתת לנו כוח להיות יהודים כל ימות השנה, ולא בחגים בלבד.

ועם זה ראוי לזכור את מאמר חז"ל "לא עליך המלאכה לגמור". כל אחד ואחת מאיתנו נדרשים לפעול כדי לעורר את ליבו של עוד יהודי ועוד יהודי, אבל את השלמת המלאכה יעשה משיח' צדקנו, שיעורר את עם ישראל כולו לשוב אל ה' ותורתו, ויביא את כולנו אל הגאולה האמיתית והשלמה.

ימים האלה של חודש החגים מציגים את עם ישראל במלוא יופיו ותפארתו. בתי כנסת מלאים עד אפס מקום. המונים, אנשים, נשים וטף, המתקדשים ומיטהרים לקראת השנה החדשה. צעירים בעלי חזות 'חילונית' גמורה שצמים ביום הכיפורים. סוכות שצצות בכל פינה. ועוד מעט נראה את המוני בית ישראל רוקדים בהתרגשות עם ספרי התורה. הלב מתרונן ממש.

המראה הזה מעורר השתאות. הלא גדל כאן דור של 'תינוקות שנשבו' במלוא מובן המושג. הצעירים הישראלים אין להם כמעט מושג על התורה, המצוות, סידור התפילה ועד יסודות היהדות. כואב הלב לראות שוב ושוב שאפילו את פרשת 'שמע ישראל' מתוך סידור מנוקד אין הם יודעים לקרוא כהלכה.

ובכל זאת מתעוררת בלב המוני היהודים האלה נקודה יהודית פנימית, ובליל לדעת למה הם מוצאים את עצמם בדרך אל בית הכנסת או לקניית לולב ואתרוג. זו תופעה מופלאה שמעידה על כוחה של הנשמה היהודית הטמונה עמוק בלב כולנו.

מחזות מרגשים

חגי תשרי פותחים פתח להמוני יהודים לבטא את אמונתם ואת הקשר הפנימי שלהם לקב"ה ולתורתו. במרוצת השנה האמונה הזאת אינה באה תמיד לידי ביטוי, אבל בתקופת החגים אף הם חשים צורך לבטא את אהבתם לבורא העולם, והם באים בהמוניהם לבתי הכנסת, כאילו כדי להצהיר: אף אנו יהודים!

זו השעה שבה פורצת המהות האמיתית של העם היהודי. פתאום מתברר שלב ישראל ער הוא. צריך רק למצוא את הנתיב אל ליבו של יהודי.

חסידי חב"ד נוהגים לצאת בחג הסוכות עם ארבעת המינים אל חוצות הערים ואל הפארקים הציבוריים ולהציע להמוני העם לקיים את המצווה. מרגש לראות את ההיענות ואת השמחה שבה הציבור מברך על הלולב והאתרוג. כמעט אין מי שמסרב. אין חומות ואין מחיצות. יש רק יהודים חמים שמבקשים להתחבר אל מסורת אבותיהם.

'סעודה קטנה' שמבטיחה אחדות

מציאות אחת

מניעת אפשרות של "קשה עליי פרידתכם" נעשית על-ידי 'סעודה קטנה', הקרבת "פר אחד, איל אחד". הקרבן הזה מדגיש את היותם של כל בני ישראל מציאות אחת. אמנם יש התחלקות בין היהודים לשבעה סוגים, בדוגמת שבעת קני המנורה, אבל בעומק יותר כל היהודים מחוברים לנקודה אחת משותפת ומאוחדת, והנקודה הזאת באה לידי ביטוי בשמיני-עצרת.

כאשר כל היהודים משתתפים ב'סעודה קטנה', של "פר אחד, איל אחד", והדבר נעשה דם ובשר כבשרם - נקלטת בנפשם האחדות הפנימית הזאת, ואז גם כשכל אחד ואחד חוזר למקומו ולעבודתו הפרטית, עדיין נשארים כולם מאוחדים בפנימיותם, מצד מחשבתם ורצונם, סביב "ויעשו כולם אגודה אחת, לעשות רצונך בלבב שלם".

(התועודות תשד"מ כרך א, עמ' 411)

בבני ישראל שיהיו במצב של פירוד, הפך האחדות, שלכן הוא אומר להם "קשה עליי פרידתכם"? למה לא להניח שגם בלי החג הנוסף תהיה אחדות בין היהודים?

פירוד חיצוני בלבד

עצם הדבר שנוצרת 'פרידתכם' - שכל אחד ואחד מישראל חוזר למקומו ולעבודתו הפרטית - חיובי, שהלוא כל יהודי נדרש לעבוד את עבודתו על-פי הכוחות והחושם שניתנו לו, ולכל יהודי גם נקבעה עבודה מיוחדת בחלקו בעולם. אלא שיש להבטיח ש'פרידתכם' זו לא תהיה בצורה שנעשית 'קשה עליי'.

ה'פירוד' צריך להישאר בחיצוניות הדברים בלבד, אבל בפנימיות כל היהודים צריכים להרגיש מאוחדים ומחוברים, על-ידי המטרה המשותפת - "ויעשו כולם אגודה אחת, לעשות רצונך בלבב שלם". אחדות זו מבטלת את ה"קשה עליי פרידתכם", שכן 'פרידה' כזאת אינה 'קשה עליי', אלא להפך, רק כך מגשימים את הכוונה העליונה.

חז"ל מביאים משל שמסביר את עניינו של חג שמיני-עצרת: "משל למלך שעשה סעודה שבעת ימים, וזימן כל בני אדם שבמדינה... כיוון שעברו שבעת ימי המשתה, אמר לאוהבו: כבר יצאנו ידינו מכל בני המדינה. נגלגל אני ואתה במה שתמצא".

הנמשל הוא, שבחגי הסוכות הקריבו בני ישראל שבעים פרים, כנגד שבעים אומות העולם. ואז, בשמיני-עצרת, הקב"ה מבקש מעם ישראל לחגוג חג אחד שיהיה להם בלבד, ובו מקריבים "פר אחד, איל אחד" - כנגד עם ישראל.

למה לחשוד ביהודים

החג הזה גם נועד לבצר את האחדות, על-פי עוד משל שמביאים חז"ל: משל ל"בנים הנפטרים מאביהם והוא אומר להם: קשה עליי פרידתכם. עכבו עוד יום אחד". כלומר, על-ידי היום הנוסף הזה מונעים שיהיה מצב של 'פרידתכם' ומבטיחים את האחדות.

כאן מתעוררת שאלה, מדוע הקב"ה חושד

אמרת השבוע

ריקוד מרפא

רבי שניאור זלמן מלאדי, בעל התניא, נהג לערוך את ההקפות עם תלמידיו, ושאר החסידים ותושבי העיר היו באים לצפות בהן. שנה אחת משך הרבי אל תוך המעגל יהודי מתושבי העיר, ורקד איתו עוד ועוד. האיש כבר הגיע לידי אפיסת כוחות, אבל הרבי הוסיף להמריץ אותו לרקוד עוד ועוד, עד שכלו כוחותיו לגמרי. הדבר היה תמוה ולא שגרתי.

כעבור כמה חודשים חלה האיש במחלה קשה. הרופא שהוזעק אליו הודיע כי מצבו אנוש וכי לא יוכל לשרוד. מיהרו בני המשפחה לבקש מהרבי לעורר רחמים בעדו. כששמע בעל התניא במה מדובר, הגיב: "הוא רקד היטב בשמחת תורה? אם כן, אין מקום לדאגה. לכו לשלום וה' ישלח לו רפואה שלמה". ואכן כך היה.

פתגם חסידי

"מה עניין הריקודים ביום שמחת תורה איני יכול לפרש, אבל יש לדעת שכל התפילות שאין להן עלייה כל ימות השנה, עולות ביום זה על-ידי הריקוד" (השרשלום מבעלז)

שמחת תורה | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

הצרכים הארציים

"ביום השמיני עצרת תהיה לכם" (במדבר כט, לה). בראש השנה וביום הכיפורים עסקנו בענייני שמים בלבד. שמיני עצרת הוא היום הראשון שבו מתחילים להתפלל על הגשם, לדאוג לצרכים הגשמיים והארציים, הדברים הנוגעים 'לכם'.

(רבי משה לייב מסאסוב)

שמחה לכם

בכל שאר הימים של 'זמן שמחתנו' השמחה קשורה בעוד מצוות, כמו סוכה ולולב; אבל המצווה של שמיני עצרת כליולה שמחה בלבד; כולה 'לכם'.

(מאוצרנו הישן)

שמחת ההתחלה

העולם סבור ששמחים בשמחת תורה על שבים הזה מסיימים את התורה. לא כן, השמחה היא על שבים הזה מתחילים ללמוד את התורה מחדש.

(חידושי הרי"ם)

תורה שמחזיקים בה

רבי משה'דוד מצ'ורטקוב היה מחזיק בשעת ההקפות את ספר התורה הכבד בזרועותיו ורקד

עמו כל הזמן. שאלו חסיד אחד: "רבי, שמה כבד הספר?". השיב לו: "התורה, כשמחזיקים בה, אינה כבדה".

חיים ראויים לשמם

בתפילות גשם וטל אנו מבקשים "לחיים ולא למוות". אנו מתפללים שיהיו לנו חיים אמיתיים, ולא חיים שלא 'לא-למוות' בלבד, אלא חיים ראויים לשמם.

(רבי לוי צחק שניאורסון)

סחורה בהקפה

עניין ההקפות הוא, שאחרי התשלום במזומן בעבודה של חודש אלול, ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הכיפורים, סוכות, שמחת בית השואבה ושמיני עצרת, אפשר לקחת 'סחורה' בהקפה.

(הרבי הרש"ב מליובאוויטש)

לרקוד יכולים

הרבי הרי"ץ מליובאוויטש אמר לאחד החסידים: מילא לעבודה של ראש השנה ויום הכיפורים אין אנו שייכים כל-כך, אך העבודה של שמחת תורה, שהיא הריקוד, זה אנו יכולים. רקדו, התרוממו, יותר שמח, יותר שמח!

הסוכה החשוכה

אנשי ירושלים הכירו היטב את סוכתו המיוחדת של הרב שלמה'דוד כהנא, רבה של העיר העתיקה בירושלים. רבים מהם עשו לעצמם נוהג, בדרכם אל הכותל המערבי, להיכנס אל סוכתו של הרב, להתבשם שם בדברי תורה ושמחה ולהמשיך הלאה.

רבות התאמץ הרב על דבר קיום מצוות סוכה. הוא החל לבנותה מיד במוצאי יום הכיפורים. תמיד דאג שתהיה גדולה ורחבת ידיים, כדי להכיל את האורחים הרבים. צאצאיו הצעירים היו שוקדים במרץ, עד כניסת החג, לייפות את הסוכה ולקשטה בכל פאר והדר.

מנהג מוזר אחד נהג הרב. בשעה שכל סוכות העיר היו מוארות היטב בליל החג, סוכתו של הרב כהנא הייתה תמיד חשוכה בליל חג הסוכות. הסעודה נערכה בשמחה גדולה, אך לאור הנרות בלבד, וכאשר כבו הנרות הוסיף הרב לשבת בסוכה עם תלמידיו ולעסוק בדברי תורה כל הלילה, בחשכה מוחלטת!

באחד מימי הסוכות הואיל הרב לספר את פשר מנהגו המוזר.

הימים ימי מלחמת העולם השנייה. בתחילת שנת ת"ש (ספטמבר 1939) נכבשה פולין בידי הנאצים, לאחר הפצצות כבדות שהותירו חורבות בערי פולין, ובעיקר בוורשה. בהתקרב חג הסוכות ידע הרב כהנא, ששימש רב בוורשה, כי הפעם לא יוכל להדר בסוכה ובמצוות ארבעת המינים, כהרגלו. לא היו בנמצא לולבים, הדסים וערבות. רק אתרוג אחד נמצא בידי ר' משולם קמינר, הממונה על בית העלמין בוורשה.

הקמת סוכה הייתה בלתי אפשרית. אמנם במחסן ביתו של הרב היו שמורים הקרשים והדפנות לסוכה, אולם הקמתה הייתה כרוכה בפיקוח נפש ממש. הנאצים סבבו ברחובות, וכל סממן יהודי עלול היה להגביר את תאבונם לעשות שפטים בבית.

עם זה, הרב כהנא לא רצה בשום אופן לוותר על המצווה החביבה עליו כל כך. קודם החג שוטט באזור, כדי לאתר פינה חבויה באחת החצרות, שבה יוכל להקים את סוכתו. לבסוף נמצאה כזאת בחצר הבית השלישי שליד ביתו. בעזרת תלמידיו הוציא ממחסן ביתו את הקורות והדפנות, העמיד את הסוכה על תילה, וסביבה תלה בגדים וסדינים רטובים, כדי שייראה כאילו נתלו לייבוש.

בהגיע ליל החג נכנס הרב בשקט אל סוכתו החשוכה, עם שניים מתלמידיו. הם ערכו קידוש על שתי פרוסות לחם ושוחחו בלחש. מעדני חג, קישוטים ושאר סממני שמחה לא היו בסוכה, אולם את ליבו של הרב הציפה שמחה עילאית אדירה על הזכות שעלתה בידו לקיים את המצווה כהלכתה.

כדי שלא לעורר את חשדם של הנאצים, ששוטטו בכל פינה, נשאר הרב ותלמידיו בסוכה במשך כל הלילה. למרות הפחד והמציאות הקשה, לא דיברו על המלחמה ונוראותיה אלא דברו במעלות החג ובמצוותיו, ובהן גם הרעיון שמסר הרב לתלמידיו:

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

פריצת גדרי הגלות

לשמחה כוח מיוחד לקרב את הגאולה, שכן נאמר עליה 'שמחה פורצת גדר', וממילא היא פורצת גם את גדרי הגלות ומביאה את הגאולה. החג שמייצג את השמחה הוא חג הסוכות. שלוש פעמים הזכירה בתורה המצווה לשמוח בחג זה, והדבר מלמד על הסגולה המיוחדת של החג לעניין השמחה. עיקר השמחה היא בשמחת בית השואבה, שעליה נאמר: "מי שלא ראה שמחת בית השואבה – לא ראה שמחה מימיו".

שמחת בית השואבה קשורה לניסוך המים שהיה מתקיים בחג, נוסף על ניסוך היין שהיה מתקיים במשך כל השנה. ניסוך היין לא היה מלווה שמחה מיוחדת, ודווקא ניסוך המים נעשה מקור של שמחה, ועד שמי שלא ראה אותה – לא ראה שמחה מימיו.

יין ומים מסמלים שתי גישות כלליות בעבודת ה'. היין, שיש בו טעם, מסמל עבודת ה' שנעשית מתוך הבנה וידיעה. מים, שאין בהם טעם, מסמלים עבודת ה' שבאה מתוך קבלת עול, למעלה מכל שכל והבנה. היהודי מקיים את הדברים משום ששך ציווה ה', מתוך התבטלות לרצון העליון.

ניסוך המים

כשאדם פועל מתוך הבנה וידיעה, הוא מרגיש יותר שמחה והנאה ממעשיו, ואילו כשהוא פועל מתוך קבלת עול, אין בזה שמחה מרובה כל כך; למה אפוא קשורה השמחה הגדולה של שמחת בית השואבה דווקא בניסוך המים (שמסמלים קבלת עול והתבטלות) ולא בניסוך היין (שמסמל הכרה והבנה)?

כאן אנו מגיעים למהותה האמיתית של שמחת בית השואבה. אופייה של שמחה זו, שהיא בלתי מוגבלת. זו שמחה שפורצת את כל המסגרות והמגבלות וסוחפת את האדם לדרגות רמות ונעלות ביותר. להגיע לשמחה גדולה ונעלה כזאת אי אפשר עלידי יין אלא דווקא עלידי מים.

כל שמחה, מעצם מהותה, היא פריצה מסוימת של מגבלות. עובדה שבעת השמחה האדם עושה דברים שבזמנים רגילים לא היה מעלה על הדעת לעשות. שתקן – מתחיל פתאום לדבר ולשיר; אדם שקול ומיושב – רוקד ומפזז כילד קטן; אפילו נכה עשוי לקרטע ולקפץ בשעה שליבו גואה משמחה.

יין ומים

אולם כדי שהשמחה תהיה בלתי מוגבלת באמת – צריכה גם סיבת השמחה להיות בלתי מוגבלת, שהרי התוצאה תלויה בסיבה. ככל שמקור השמחה מוגבל פחות – גם השמחה עצמה מוגבלת פחות. שמחה אמיתית ובלתי מוגבלת יכולה לפרוץ דווקא כאשר מתעלים מעל השכל וההבנה. כל עוד סיבת השמחה שכלית והיגיונית, עדיין הדברים נתונים בבקרת השכל, והשמחה אינה יכולה להיות בלתי מוגבלת.

דבר זה מסביר למה דווקא ניסוך המים הביא את השמחה הגדולה ולא ניסוך היין. כל עוד עבודת ה' היא בבחינת יין, מתוך ידיעה והבנה, גם השמחה שבאה בעקבותיה מוגבלת על פי מידת הידיעה וההבנה. ככל שעולה הידיעה וההבנה בגדולת ה' – גדלה השמחה, אך תמיד היא מדודה על פי רמת ההכרה וההבנה. אולם כאשר יהודי מתעלה מעל מגבלות שכלו ומגיע לעבודת ה' בבחינת מים, בקבלת עול שלמעלה מכל שכל והבנה – אז הוא מתקשר עם הקב"ה עצמו, ומגיע לשמחה בלתי מוגבלת באמת.

אמנם השכל הוא ממעלותיו הגדולות של האדם, ובכך יתרונו על בעלי החיים, אך גם השכל אינו סוף-פסוק, וגם הוא צריך להגיע לשלמותו עלידי התעלות לדרגות שלמעלה מהשכל. אי אפשר להגיע לדרגות האלה על ידי שכל והיגיון, אלא רק עלידי התבטלות וקבלת עול מוחלטת לרצון ה'. כשיהודי מגיע להתבטלות כזאת ומתקשר עם הקב"ה – פורצת מליבו שמחה כשמחת בית השואבה, וזו מביאה גם את שמחת הגאולה האמיתית והשלמה.

"תמיד שאלתי את עצמי – מתי מתקיימת שמחת החג בשלמותה? הלוא לשמחת החג מצטרפים עוד מרכיבים, כמו אכילה, מנוחה, צוותא, מגדנות ועוד. היום למדנו כי בשעה שיושבים בסוכה ריקה מכל אלה, בלי אור ומעדני חג, ובצל החששות והפחד, ובכל זאת מתאמצים להכניס שמחה בליבנו – זוהי שמחה של מצווה ממש. זוהי שמחה פנימית מעצם קיום המצווה, המתקיימת בשלמותה במצב כזה דווקא".

באותם ימים פעלו הנאצים לדיכוי הרוח היהודית, בשאיפה להשפיל את היהודים ולהפוך אותם לכנועים. אחד האמצעים לכך היה השפלת הרבנים. הם ידעו כי הרבנים נוסכים כוח בעם ומחזקים את רוחו, ולכן ביקשו לפגוע בהם תחילה.

כך קרה, שבדיוק באותו לילה, לילה ראשון של חג הסוכות, באו הנאצים אל ביתו של הרב כהנא. כהרגלם, באו באמצע הלילה אגב השמעת קללות והכאה על הדלת בקתות הרובים. כשנפתחה הדלת בידי הרבנית המפוחדת, פשטו הללו בכל הבית, ועשו חיפוש מדוקדק בכל פינה.

כל אותה עת עמדה הרבנית כמאובנת. כשלא מצאו את מבוקשם, הצמיד אחד החיילים את קנה אקדחו אל בין עיניה וקרא: "אמרי לנו מיד היכן הרב, ולא...". בקושי הצליחה הרבנית להוציאה מפיה את המילים: "הוא נעלם בעת ההפצצות".

זה היה הסבר מתקבל גם על דעתם של המרצחים, שכן בעת ההפצצות נעלמו עקבותיהם של רבים. לפיכך רשמו הגרמנים בפנקס התושבים "הרב נעלם".

באותה שעה ישב הרב בסוכה עם תלמידיו. גם הוא שמע את הצעקות וההמולה, אך לא ידע שמדובר בעצם בו. רק למחרת, כאשר שב בלאט לביתו, סיפרה לו אשתו את הנס שאירע לו באותו לילה.

בתפילת החג של אותו בוקר עלה הרב לתורה וברך 'הגומל'. לאחר דרך ארוכה ורבת תחתים הצליח להינצל מציפורני הנאצים ולהגיע בשלום לארץ הקודש. הוא החליט כי בכל שנה ושנה יעשה זכר והודיה לנס שאירע, ויזכיר לעצמו כיצד אפשר לקיים את מצוות שמחת החג בשלמותה, גם בסוכה חשוכה, שאין בה אור ומרכיבי שמחה אחרים.

ובתוך סיפורו היה משלב הרב גם את אמתו של רבי מאיר מפרמישלן על המשנה "המצטער פטור מן הסוכה": "המצטער" – הנמצא בצרה, "פטור מן הסוכה" – הסוכה פוטר ומצילה אותו מכל צער.

כי ממצדה תצא תורה

מיליונים נחשפים

מצדה נחשב אתר התיירות הגדול בישראל, ומבקרים בו מדי שנה קרוב למיליון בני-אדם. "זו הזדמנות לחשוף מיליוני מבקרים לתהליך כתיבתו של ספר-תורה", מסביר הרב אלהרר. "רבים מופתעים לראות בעידן הטכנולוגי של ימינו אדם כותב את האותיות, באמצעות נוצה וקסת דיו. מדריכי הטיולים מקבלים מאיתנו תדריך מוקדם על כתיבת ספר-התורה, וכך הם יכולים להעביר את המסרים למטיילים".

הסופר, הרב אליהו לואיס, שוהה בחדרו במשך כל שעות הפעילות באתר. במרוצת שנה הוא משלים ספר-תורה אחד. "הספר הראשון הוכנס למצדה, והשני לבית-כנסת בדרום-אפריקה. הספר הנוכחי נכתב בעבור אחד מגופי הביטחון במדינה. יש רשימת ממתנים ארוכה לעוד ספרי תורה", אומר הרב אלהרר.

אי-שִׁדַּת מקוננו

יש הסבורים בתחילה שהסופר הוא בעצם בובת שעווה. כמעט אין תייר שאינו מצלם את המחזה. התמונות מביאות את המסר לכל פינה בעולם. במקרים נדירים מורשים מבקרים נכבדים להיכנס לחדרו של הסופר. הוא עוצר את מלאכתו, ומסביר על מלאכת הכתיבה. התגובות רבות ומגוונות, ולעיתים מפתיעות.

הסופר ומאחוריו הרב אלהרר. עמי-ישראל חי

"יש המזילים דמעות התרגשות, אחרים מביטים ארוכות בסופר, ויש השואלים המון שאלות על היהדות", מתאר הרב אלהרר. "ביקר כאן אי-שִׁדַּת מקוננו והתפעל מאוד מההסבר על ספר-התורה. חודשיים אחר-כך באה למקום קבוצה גדולה מקוננו, וחבריה סיפרו שבאו בעקבות אותו אי-שִׁדַּת, שהתברר כי יש לו השפעה רבה במדינה. אנחנו תמיד אומרים שיש ייחודיות גדולה בכתיבת הספר במצדה. דווקא כאן, במקום שבו ניסו הרומאים להכניע את היהודים בכוח הזרוע, אנחנו מראים לעולם כולו שעם-ישראל חי!".

קול חבטה הבהיל את סופר הסת"ם, שישב ספון בחדר העבודה שלו בהר מצדה. הוא יצא לראות מה קרה וראה קשישה שהתעלפה. כוחות הצלה העניקו לאישה טיפול רפואי, אך היא סירבה להתפנות וביקשה לשוחח עם הסופר.

"כשראיתי אותך נזכרתי בבית הוריי, בימים שלפני מלחמת-העולם השנייה", סיפרה בהתרגשות. "הייתי אז ילדה בת עשר. גרנו בפולין. אני זוכרת את אבא כותב בבית ספר-התורה, הוא היה סופר, כמוך, אבל הנאצים לקחו אותו. כשראיתי אותך נזכרתי באבא".

סופר בחדר זכוכית

בשלוש השנים האחרונות יכולים המבקרים במצדה לראות סופר סת"ם יושב בחדר זכוכית, ליד בית-הכנסת העתיק באתר התיירות, וכותב ספר-תורה. את הרעיון הגה מנהל בית-חב"ד לאזור ים-המלח, הרב שמעון אלהרר (43). הפועל במקום כבר שמונה שנים. "למצדה באות הרבה קבוצות של נערי בר-מצווה מרחבי הארץ, ומזה צץ הרעיון להציג במקום סופר סת"ם הכותב ספר-תורה", מספר הרב אלהרר.

ממחשבה למעשה. הרב אלהרר הקים ארון-קודש מפואר, ובהמשך הוכנס למקום ספר-תורה מטעם ארגון זק"א. "ארון-הקודש הוקם ממש ליד המקום שבו נחשפו לפני כחמישים שנה ספר-התורה עתיקים. הייתה פה סגירת מעגל", הוא מספר.

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

טלטול ספר-תורה

שאלה: האם מותר לטלטל ספר-תורה כדי לרקוד לכבוד התורה ברחובה של עיר ביום שמחת תורה, וכן לצורך ההקפות השניות במוצאי החג?

תשובה: בתלמוד הירושלמי אסרו להוציא ספר-תורה ממקומו, אלא אם כן הדבר נעשה לצורך אדם גדול שיקרא בו, "שהתורה מתעלה בהן".

בזוהר החמירו בזה מאוד, שלא להעביר ספר-תורה אפילו מבית-כנסת אחד לשני, ויש המדייקים שם לאסור אפילו להעבירו מחדר לחדר אם עוברים דרך פרוזדור, וכל-שכן לחצר או לסוכה.

ה'ערוך השולחן' כתב שאם מעבירים את ספר-התורה וקובעים לו מקום מיוחד, אפילו זמני, מותר. והמנהג לדקדק שיקראו בספר-התורה שלוש פעמים, שזו נקראת קביעות. הרבי מליובאוויטש הזכיר שיש מדייקים שיקראו בשלושה ימי-קריאה (ויש מקילים

כשמניחים אותו במקום מכובד מתחילת התפילה ועד סופה). כשמעבירים אותו ברחוב נכון לכסותו בטלית, ומה טוב - בארון, ועדיף להעבירו ברכב מדלת לדלת, אף בלי ליווי.

אולם כשהטלטול הוא לכבוד התורה עצמה יש מהפוסקים שהביאו ראיה ממה שביום הכיפורים, כשהיה הכוהן הגדול קורא בתורה בבית-המקדש, היה "כל אחד ואחד מביא ספר-תורה מביתו וקורא בו, כדי להראות נוי ותפארתו לרבים". במצב כזה גם על-פי הזוהר מותר. לכן מקילים לטלטל, גם שכל אחד ואחד יוכל לעלות לתורה ביום זה. גם בהכנסת ספר-תורה נהוג להוציא את ספר-התורה שבבית-הכנסת כדי לקבל את פני ספר-התורה החדש בשמחה ובשירה.

מותר לטלטל את ספר-התורה לצורך שמירתו מפני נזק וגניבה, ואף כדי לבדוקו ולתקנו.

מקורות: יומא ע"א, ירושלמי יומא פ"ו ה"א. זוהר ח"א רכ"ב, וח"ג ע"א. ערוה"ש סו"ס קלה. שו"ת יחוה דעת ח"א סי' עב, פסקי תשובות סי' קלה ס"ק כ"ב, מנחם ציון ח"א עמ' 97, וש"נ.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

חדש: סודות הגאולה

כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח

דמותו של המשיח • תהליכי הגאולה • מה יהיה בימות המשיח • תחיית המתים • ועוד

ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא

להזמנות: טל' 1-718-6041020

